

Posudek oponenta diplomové práce

Ústav sociální práce Filozofické fakulty Univerzity Hradec Králové

Autor(ka) závěrečné práce: Roman Béla

Název závěrečné práce: **Kvalita života vozíčkářů na Trutnovsku od roku 1985 do současnosti**

Hodnocení formulace hlavního cíle práce:

A B C D E F

Odůvodnění: Cíl práce je definován jasně a jedná se dobře zkoumatelný cíl, který se pro bakalářskou práci hodí. Rozpracování hlavního cíle do několika dílčích výzkumných cílů rovněž dává smysl. Zde bych ovšem doplnil výhradu k poslednímu z těchto dílčích cílů, kterým je hodnocení vývoje v oblasti služeb a sociální podpory ze strany státu. Tento dílčí cíl částečně zahrnuje problematiku příjmů vozíčkářů a jejich finančního zabezpečení, ale zdaleka ji nevyčerpává. Přitom pohled na finanční zabezpečení je pro hodnocení kvality života důležitý. V případě osob s postižením je třeba uvažovat o souvislostech kvality života s chudobou, finanční dostupností bydlení a podobně. Všechny tyto skutečnosti prošly během postkomunistické transformace velkými změnami a bylo by zajímavé sledovat, jak se změnila situace osob s postižením.

Hodnocení struktury práce:

A B C D E F

Odůvodnění: Práce je standardně rozdělena na teoretickou a praktickou část. Problém vidím v tom, že v teoretické části je neúměrně mnoho prostoru věnováno popisu různých tělesných postižení vozíčkářů, bez návaznosti na problematiku kvality života.

Hodnocení teoretické části práce:

A B C D E F

Odůvodnění: Teoretická část práce se člení do čtyř okruhů (vozíčkáři, kvalita života, sociální politika, Trutnov), které ale bohužel nijak nepropojuje mezi sebou. Mnohem vhodnější by bylo formulovat v této části práce vazby mezi těmito okruhy – např. Jakými problémy z hlediska kvality života zpravidla trpí vozíčkáři, jak ovlivňuje sociální politika kvalitu života, atd. K těmto vazbám existuje řada odborných textů, i když pravda převážně cizojazyčných (zkuste do google scholar zadat vyhledávací frázi „quality of life wheelchair“). Autor by mohl tuto problematiku alespoň částečně reflektovat.

K teoretické části práce, zejména k sekci o kvalitě života mám rovněž další dílčí připomínky. Není např. pravda, že existuje malé množství literatury o kvalitě života jako celostním pojmu (str. 10). V kapitole 2.3., kde je popisován vývoj sociálních služeb v ČR téměř chybí odkazy na literaturu.

Hodnocení metodické části práce:

A B C D E F

Odůvodnění: Realizovaný výzkum je popsán srozumitelně, nicméně s problematickou terminologií. Kvalitativní výzkum např. zpravidla nepracuje s proměnnými a indikátory (str. 24). Nejednalo se o šetření, tento pojem zpravidla označuje rozsáhlý dotazníkový výzkum. V metodologické kapitole chybí informace o délce realizovaných rozhovorů. Dobře provedené kvalitativní rozhovory zpravidla trvají minimálně cca půl hodiny a často mnohem déle. Z analytické části mám dojem, že v tomto případě se mohlo jednat jen o superkrátké několikaminutové rozhovory. Většina věcí, na které se autor ptá, by se pohodlně dala transformovat do standardizovaného dotazníku.

Hodnocení zpracování výsledků výzkumu:

A B C D E F

Odůvodnění: Výzkum je zpracován přehledně a základní výsledky (celkově se lepší situace) jsou přesvědčivě doloženy. Na druhou stranu, zdaleka nebyly využity možnosti kvalitativního výzkumu, jehož silná stránka spočívá v možnosti dotazovat se na to, jak sami informanti interpretují realitu, proč hodnotí věci určitým způsobem a podobně. Zdá se mi, že zjištěných výsledků by se dalo pohodlně dosáhnout i pomocí dotazníku.

Hodnocení naplnění cílů a zpracování závěrů práce:

A B C D E F

Odůvodnění: Cíle byly naplněny. V závěru se vyskytuje velmi problematické hodnocení, a to, že: „zkušenosti respondentů korespondují s fakty“ (str. 40) Ve výzkumu přeci nejde o porovnání svých výsledků s fakty, ale o hledání faktů a poznatků, které chybí.

Hodnocení formální stránky práce:

A B C D E F

Odůvodnění: Práce je po formální stránce v pořádku

Hodnocení přínosu práce pro praxi sociální práce či sociální politiky:

A B C D E F

Odůvodnění: Toto lze jen těžko posoudit. Domnívám se, že práce není bezprostředně využitelná v praxi, ale zároveň si nemyslím, že ji to nějak diskvalifikuje. Práce má určitě jistý poznatkový přínos.

Další připomínky: Nemám dalších připomínek

Otázky k obhajobě:

Po roce 1989 se výrazně zvětšily sociální nerovnosti v České společnosti. Domníváte se, že sociální postavení vozíčkářů se přitom zlepšilo, zhoršilo, nebo zůstalo stejné?

Celkové zhodnocení práce:

A B C D E F

Odůvodnění: Při posouzení jednotlivých dílčích oblastí hodnotím práci celkově stupněm C.

V Mistrovicích

dne 10. 5. 2018

jméno oponenta (strojově)

Josef Bernard

podpis oponenta